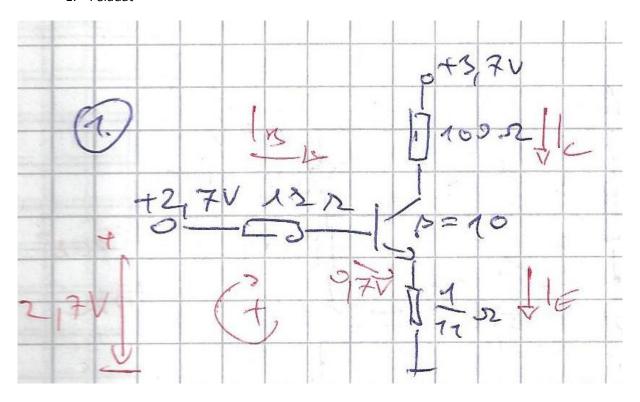

Gyakorló feladatok megoldásai

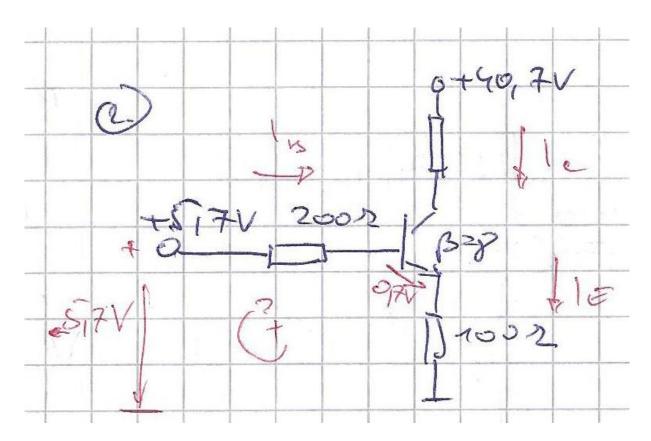
A megoldás csak az egyenleteket tartalmazza, amelyekből a kívánt eredmények már számolhatók.

1. Feladat

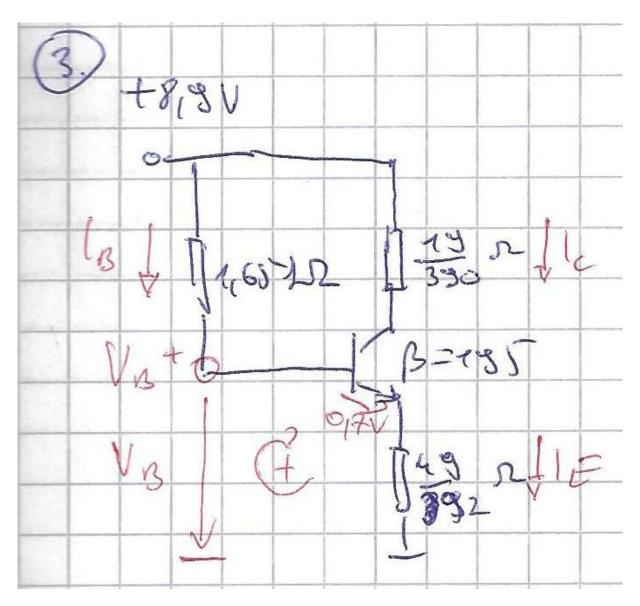
A jelzett hurokra Kirchoff-huroktörvény:

$$-2.7 + 1000I_B + 0.7 + \frac{1}{11}(\beta + 1) * I_B = 0$$

Ugyanúgy Kirchoff-huroktörv. a jelzett hurokra:

$$-5.7 + 200I_B + 0.7 + 100(\beta + 1)I_B = 0$$

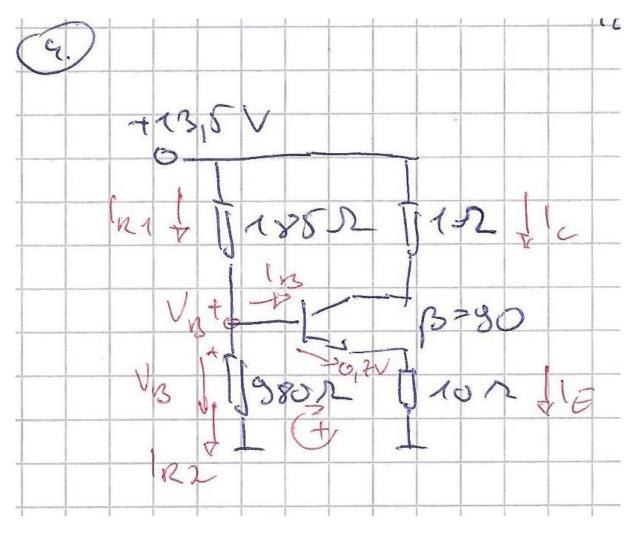

Kirchoff-huroktörv:

$$-V_B + 0.7 + \frac{49}{92}(\beta + 1)I_B = 0$$

És kihasználjuk, hogy:

$$I_B = \frac{8.9 - V_B}{1650}$$

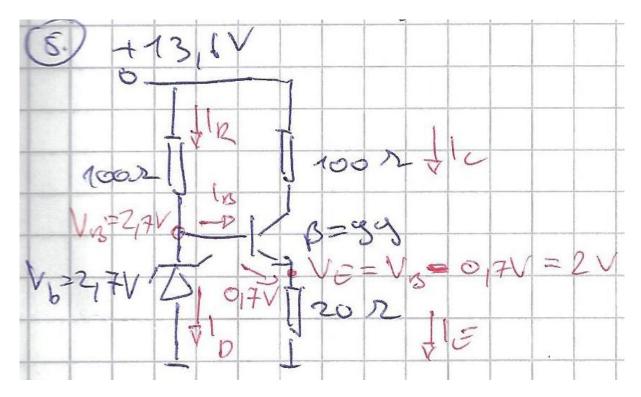

Csomóponti potenciál V_B ismeretlen potenciálra (innentől mindig úgy tekintjük, hogy csomópontba befolyó áram előjele pozitív, elfolyóé negatív):

$$\frac{13.5 - V_B}{185} - I_B - \frac{V_B}{980} = 0$$

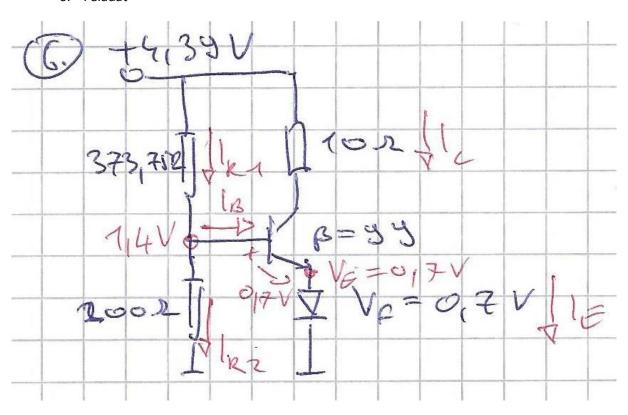
Valamint Kirchoff-huroktörvény a jelzett hurokra:

$$-V_B + 0.7 + 10(\beta + 1)I_B = 0$$

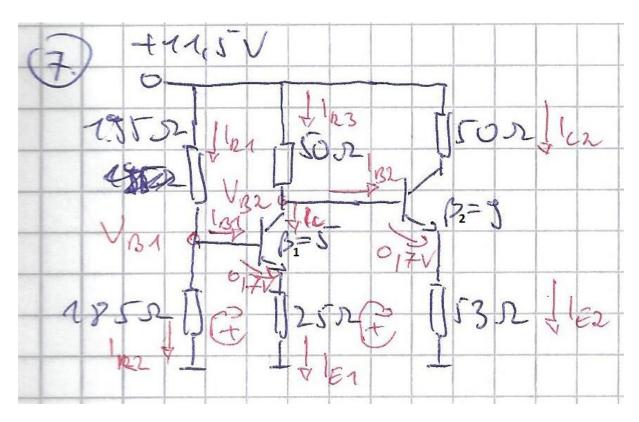

A Zener-diódáról feltesszük, hogy letörési tartományban van, így azon fixen 2.7 V esik katód->anód irányban. A többi adat könnyedén számolható.

6. Feladat

Hasonló az előző feladathoz, de itt azt tesszük fel, hogy a dióda nyitó tartományban van, így rajta V_f =0.7 V esik, anód->katód irányban.

A legáltalánosabb példa, érdemes megérteni, aki ezt ki tudja számolni, az bármilyen, ilyen jellegű kapcsolást is ki fog tudni számolni (függetlenül a benne lévő diódák számától).

Először csomóponti potenciál V_{B1} -re:

$$\frac{11.5 - V_{B1}}{195} - I_{B1} - \frac{V_{B1}}{185} = 0$$

Majd V_{B2} -re:

$$\frac{11.5 - V_{B2}}{50} - I_{B2} - \beta_1 I_{B1} = 0$$

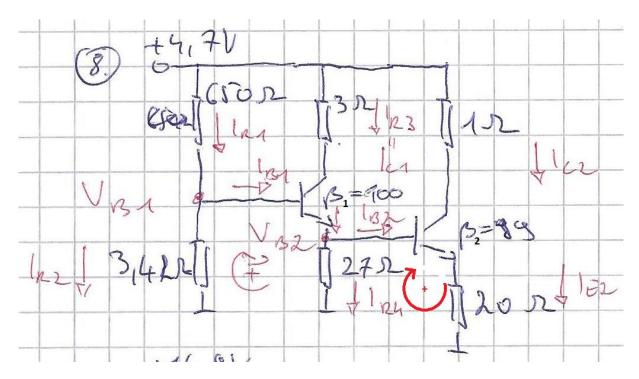
Majd Kirchoff-huroktörv. a baloldali, jelzett hurokra:

$$-V_{B1} + 0.7 + 25(\beta_1 + 1)I_{B1} = 0$$

Végül a jobb oldali hurokra:

$$-V_{B2} + 0.7 + 53(\beta_2 + 1)I_{B2} = 0$$

Ennek a négyismeretlenes egyenletrendszernek a megoldásából már minden fontos adat megvan, amiből az áramkörben bármely más ágnak az árama, vagy az áramköri elemek feszültsége számolható. Vegyük észre, hogy a megfelelő csomópontokra (lehetőleg a bázisokra, vagy a bázisok előtti ellenállás egyik lábára) felírt csomóponti potenciál és az alatta lévő hurokra felírt Kirchoffhuroktörvény kombinációja mindig célravezető ezeknél az áramköröknél.

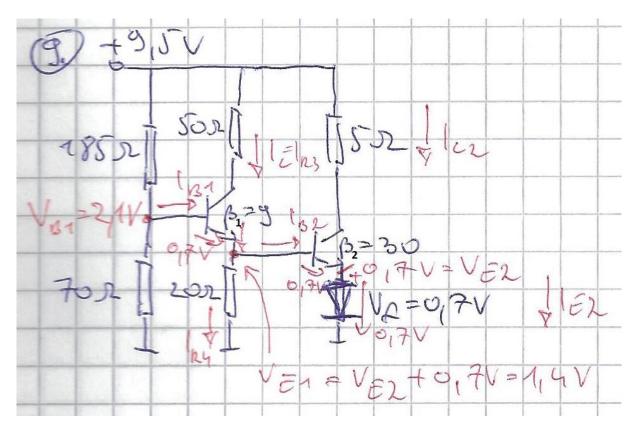

Az előbbihez hasonló, de minthogy tudjuk, hogy:

$$V_{B2} = V_{B1} - 0.7$$
,

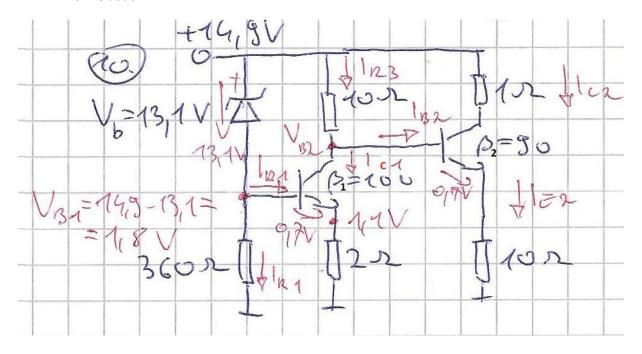
ezért elég csak a vastag pirossal jelzett hurokra felírni egy Kirchoff huroktörvényt. Így a megoldandó egyenletrendszer:

$$\begin{cases} \frac{4.7 - V_{B1}}{650} - I_{B1} - \frac{V_{B1}}{3400} = 0\\ (\beta_1 + 1)I_{B1} - I_{B2} - \frac{V_1 - 0.7}{27} = 0\\ -(V_1 - 0.7) * 27 + 0.7 + 20(\beta_2 + 1)I_{B2} = 0 \end{cases}$$

Sokat egyszerűsödik a második tranzisztor emitterén lévő dióda miatt a kapcsolás: az a földhöz képest 0.7 V-ot emel, majd ezen a 0.7 V-on a tranzisztor nyitott bázis-emitter átmenete is 0.7 V-ot, végül ezen a földhöz képesti 1.4 V potenciálon az első tranzisztor BE átmenete újabb 0.7 V-ot emel. Így tudjuk az összes ahhoz szükséges csomópont potenciálját, hogy az áramkörben bármilyen feszültséget vagy áramot kiszámoljunk.

10. Feladat

Először vegyük észre, hogy a záró irányban kötött Zener-dióda feltehetően letörési tartományban van, így rajta 13.1~V letörési feszültésg esik, azaz V_{B1} bázispotenciál a +14.9~V tápfeszültség potenciáljánál 13.7~V-tal van lejjebb.

 V_{B2} bázispotenciál ismeretlen, arra, és a pirossal jelezett hurokra felírt egyenletrendszer:

$$\begin{cases} \frac{14.9 - V_{B2}}{10} - I_{B2} - I_{C1} = 0\\ -V_{B2} + 0.7 + 10(\beta_2 + 1)I_{B2} = 0 \end{cases}$$

Itt I_{C1} nem ismeretlen, hanem paraméter, amit még az előző észrevétel alapján számolhatunk.